

MUHASEBECİLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARININ
GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDEKİ ROLÜ

THE ROLE OF ACCOUNTANTS IN ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Funda ÖZÇELİK ^{a*}

*a** Sorumlu Yazar, Doç. Dr. Bursa Uludağ Üniversitesi, fundacar@uludag.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0414-8788

MAKALE BİLGİLERİ

Makale Tarihçesi:
Gönderilme Tarihi 24.12.2024
Düzenleme 05.03.2025
Kabul Tarihi 10.03.2025
Anahtar Kelimeler:
Sürdürülebilir kalkınma amaçları, muhasebe, muhasebeciler.
Jel Kodları: Q50, M40, M41

DERLEME

BENZERLİK/ PLAGIARISM

İntihal.net: %7

ARTICLE INFO

Article history:
Received 24.12.2024
Revised 05.03.2025
Accepted 10.03.2025

Keywords: Sustainable development goals, accounting, accountants.

ÖZET

Sürdürülebilir kalkınma ideolojisi, şirketlerin ürünlerinde, üretim süreçlerinde, kullandıkları teknolojilerinde ve iş modellerinde bir dönüşüm başlatmıştır. Muhasebecilerin yerine getirdikleri işler ve muhasebe bilgilerinin önemi göz önünde bulundurulduğunda, muhasebeciler bu dönüşümün gerçekleşmesinde ve kurumlarının dirençli hale gelmesinde önemli roller alabilirler. Bu çalışmada muhasebecilerin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na ulaşılmasındaki önemi; kurumsal çevrede üstlendiği roller, mesleki fonksiyonları, becerileri ve yeterlilikleri mevcut literatür ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları dikkate alınarak değerlendirilmektedir. Çalışma ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na ulaşılmasında mesleğin rolünü tanımlamak, muhasebecilerin becerilerinin, sürdürülebilirlik konuları ile ilişkisini göstermek amaçlanmaktadır. Aynı zamanda muhasebecilerde sürdürülebilirlik konuları ve fırsatları hakkında farkındalık yaratarak, muhasebecilerin sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek faaliyetlerini ve araştırmalarını teşvik etmek hedeflenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda muhasebe mesleğinin, SKA'ların gerçekleştirilmesine katkı sunabileceği çeşitli alanların bulunduğu tespit edilmiştir.

ABSTRACT

Sustainable development ideology has initiated a transformation in the companies' products, production processes, technologies, and business models. Considering the accountants' tasks and the importance of accounting information, accountants can play important roles in bringing about this transformation and making their organizations resilient. This study examines the role of accountants in achieving the Sustainable Development Goals by assessing their responsibilities, professional functions, skills and competencies in the corporate environment in light of existing literature and the Sustainable

Jel Codes: Q50, M40, M41

Development Goal framework. The study aims to identify the role of the profession in achieving the Sustainable Development Goals and demonstrate the relationship between accountants' skills and sustainability issues. It also aims to raise awareness of sustainability challenges and opportunities among accountants and encourage them to engage in activities and research that support sustainable development. The findings suggest that the accounting profession can contribute to the realization of the Sustainable Development Goals in various ways. As a result of the examinations, it was determined that there are various areas where the accounting profession can contribute to the realization of the SDGs.

1. GİRİŞ

Tek bir ülke, hükümet, işletme veya paydaş grubu ile gezegenin sınırlı kaynakları, eşitsizlik, iklim değişikliği gibi birbiriyle bağlantılı bir dizi küresel sürdürülebilir kalkınma zorluklarının ve risklerinin üstesinden gelmesi mümkün değildir. Bu nedenle sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesine yönelik ortak eylemler için artan bir ivme söz konusudur. Bu bağlamda sürdürülebilir kalkınmanın ilk kapsamlı yol haritası olan Binyıl Kalkınma Hedefleri (BKH), 2000 yılında uygulamaya konulmuştur. BKH'nin temel hedefi yoksulluğun ortadan kaldırılması olmakla birlikte çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, herkesin temel evrensel eğitim olanaklarına sahip olması, cinsiyet eşitsizliğinin azaltılması, çocuk ölümlerinin azaltılması, anne sağlığının geliştirilmesi, salgın hastalıklarla mücadele ve kalkınma için küresel düzeyde ortak hareket edilmesi gibi konuları da kapsamaktadır. Ancak BKH'ler, sürdürülebilir kalkınmanın üç parçası olan ekonomik büyüme, sosyal içerme ve çevrenin korunmasını sağlamak için gereken hedef ve göstergelerin genişliğini kapsamlı bir şekilde ele alamamış, performans ülkeler arasında eşit olamamış ve evrensel olamamıştır (IFAC, 2016: 4; Busco vd., 2017, Yılmaz & Onay, 2013). 2015 yılında Birleşmiş Milletler zirvesinde kabul edilen, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ise hükümetler, iş dünyası ve tüm toplum için birbiriyle bağlantılı kalkınma sorunlarının ele alınması için ortak bir yol sunmakta ve BKH'lerin yerini almaktadır. 17 amaç, 169 göstergenin yer aldığı SKA'lar, küresel kalkınma için evrensel bir eylem çağrısıdır. SKA'lar, tüm ülkelerin hükümetlerini, iş dünyasını ve kamuoyunu; iklim değişikliğine, yoksulluğa, eşitsizliğe, çevresel kirlilik ve günümüzün diğer zorluklarına karşı mücadele çabalarını artırmaya çağırılmaktadır (Searcy, 2022: 2). BKH'lerden farklı olarak SKA'lar, iş dünyasının aktif katılımını ve yenilikçi yaklaşımlarını hedeflemektedir.

Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında iş dünyası, hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve toplum kadar önemli bir rol oynamaktadır. İşletmeler, iş stratejilerini SKA'lar ile uyumlu hale getirerek, çevresel, sosyal ve ekonomik sürdürülebilirliği gözetilen hedefler belirleyip çözümler üreterek hem rekabet avantajı elde edebilirler hem de sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlayabilirler (IFAC, 2011:6; Saraswati vd., 2021: 576). Muhasebeciler de çalıştıkları kurumlarda, kurumsal faaliyetlerin etkisinin ölçülmesini ve sonuçlarının şeffaf bir şekilde raporlanmasını sağlayarak, sürdürülebilirlik girişimlerinin ilerleyişini ve etkinliğini izleyerek, sürdürülebilirlik kriterlerini karar alma süreçlerine entegre ederek ve sürdürülebilirlik uygulamalarını teşvik ederek kuruluşlarının sürdürülebilirliğinin ve SKA'ların gerçekleştirilmesinde önemli roller alabilirler. Kuruluşlarının sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin uygulanmasında tutarlı ve ilgili olduğunu gösteren raporlama bilgileri üretme yeteneklerine ve yetkilerine sahip olmaları, hazırladıkları raporlar ile bu raporların kullanıcılarının çıkarlarını korudukları gerçeği göz önünde bulundurulduğunda muhasebecilerin, sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi bağlamında önemleri artmaktadır (Geanina vd., 2018; Tavares ve Vale, 2024). Kaliteli kurumsal raporlama, finansal istikrarı, sürdürülebilirliği ve SKA'lara ulaşılmasını desteklemektedir (Makarenko ve Plastun 2017, Agbata vd., 2022: 99). Bakker'in (2012) "dünyayı muhasebeciler kurtaracak" ifadesi bu bağlamda abartılı değildir. Zira muhasebeciler, finansal raporları, sürdürülebilirlik raporlarını ve entegre raporları hazırlayarak, muhasebe standartlarına uygun raporlama yaparak, asimetrik bilgiyi en aza indirerek ve şeffaflığı sağlayarak bu amaca hizmet etmektedirler (Firmansyah, 2019: 243; Agbata vd., 2022: 99).

SKA'lara ulaşılmasında muhasebe mesleğini icra edenlerin rolü ve önemi, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC), Tescilli Ruhsatlı Muhasebeciler Birliği (ACCA), Uluslararası Muhasebe ve Raporlama Standartları Konseyi Hükümetlerarası Çalışma Grubu (ISAR), Fauna & Flora International, Sürdürülebilir Kalkınma Dünya İş Forumu, KPMG, PwC vb. uluslararası kuruluşlar tarafından da kabul edilmektedir (Makarenko & Plastun 2017: 5). Ancak bütün bunlara rağmen, SKA'lara ulaşılmasında mesleğin oynadığı role yönelik sınırlı sayıda araştırma mevcuttur. Bebbington ve Unerman'a (2020) göre muhasebe akademisyenleri

SKA'lar ile ilgili araştırmalara katılmakta yavaş kalmıştır. Bunun sonucu olarak da muhasebe bilimi, kuruluşların sŸrdŸrŸlebilir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesinde karşılaştıkları zorluklara ozŸmler Ÿretecek Şekilde gelişmemiş, muhasebecilerin SKA'ların nasıl hayata geçirebilecekleri konusunda bilgi birikimleri eksik kalmış ve bu bağlamda bu sŸrete yeterli rol alamamışlardır (Bebbington ve Unerman, 2020).

Muhasebe bilgilerinin kullanım alanları, çeşitli paydaşlar Ÿzerindeki etkisi gŸz ŸnŸnde bulunduğuğunda SKA'lar, muhasebecilere Ÿnemli fırsatlar sunmaktadır. Bu alışma, muhasebe mesleğinin SKA'ların gerçekleştirilmesindeki rolŸnŸ ve Ÿnemini, konuya ilişkin literatŸrde yer alan çalışmaları ve Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanan SKA'ları inceleyerek ortaya koymayı ve literatŸre katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ÿzellikle Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) tarafından yayımlanan, profesyonel muhasebecilerin sŸrdŸrŸlebilir kurumsal başarının inşasına ve SKA'ların hayata geçirilmesine yŸnelik potansiyel katkı alanlarını ve konularını değerlendiren yayımlar ve SKA'lar çalışmanın temel çerçevesini oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında kurumsal sŸrdŸrŸlebilir kalkınma perspektifinde muhasebe mesleğinde ihtiyaç duyulan dŸnŸřme dair panoramik bir vizyon sağlamak, meslek mensuplarında SKA'lar ile ilgili farkındalığı artırmak ve sŸrdŸrŸlebilir kalkınmanın sağlanması yŸnelik muhasebe alanındaki araştırmaları teşvik etmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda ilk olarak literatŸr taraması kısmında SKA'lara yŸnelik muhasebe alanında yapılmış çalışmalar kısaca Ÿzetlenmiřtir. Sonraki bŸlŸmde SKA'lar kısaca tanıtılarak, işletmelerde tetiklediği dŸnŸřme değinilmiştir. Daha sonra sŸrdŸrŸlebilir kalkınma için muhasebe mesleğinin Ÿnemi, rolleri ve muhasebecilerin SKA'ların gerçekleşmesine nasıl katkı yapabilecekleri ele alınmıştır.

2. LİTERATŸR TARAMASI

Çeşitli disiplinlerde SKA'lar ile ilgili araştırmalar artmakla birlikte muhasebe literatŸrŸ açısından bu alandaki araştırmalar henŸz başlangıç aşamasındadır (Bebbington ve Unerman, 2018; Nechita, 2019). LiteratŸrde muhasebe alanında sŸrdŸrŸlebilirlik raporlaması, entegre raporlama, evre muhasebesi gibi kurumsal sŸrdŸrŸlebilirliėin gerçekleştirilmesine yŸnelik ve muhasebe mŸfredatında sŸrdŸrŸlebilirlik konularının dahil edilmesine yŸnelik çeşitli çalışmalara rastlanmaktadır. Ancak muhasebecilerin ve muhasebenin SKA'ların gerçekleşmesindeki rolŸnŸn ele alındığı çalışma sayısı yetersizdir. Muhasebe ve SKA'ların birlikte ele alındığı çalışmaları tespit etmek amaçıyla Web of Science (WoS) veri tabanında endekslenen içerikler esas alınarak (“Sustainable Development Goals” OR “SDGs”) AND (accounting OR accountant OR accountancy profession) anahtar kelimeleri ile literatŸr taraması yapılmıştır. WoS veri tabanında tarama yapılırken başlık, Ÿzet ve anahtar kelime filtresi uygulanmıştır. Ayrıca muhasebe alanındaki SKA ile ilgili çalışmaları tespit edebilmek için de “Business Finance”, “Management” ve “Business” kategorileri kapsamındaki çalışmalar seçilmiştir. 2024 EylŸl ayında yapılan taramada muhasebeciler/muhasebe ve SKA'nın birlikte ele alındığı WoS veri tabanındaki yayımlar; 171 adet makale 5 kitap bŸlŸmŸ 18 konferans bildirisinden oluşmaktadır. Ulusal literatŸrdeki çalışmaları tespit etmek için de dergipark, scholar Ÿzerinden aynı anahtar kelimelerle araştırma yapılmıştır. Tespit edilen çalışmalar, içerik açısından da kontrol edilerek muhasebe bilimi ile SKA'ları birlikte ele alan çalışmalar incelenmiş ve kısaca Ÿzetlenmiřtir.

Makarenko ve Plaston (2017), SKA'lara ulaşılmasında muhasebenin rolŸnŸ incelemiştir. Bebbington ve Unerman (2018), muhasebe akademisyenlerinin, SKA'lara ulaşılabilmek için kurumsal dŸzeyde politika ve eylemlerin yerleştirilmesini desteklemek açısından Ÿnemli bir rol oynayabileceğini ve oynaması gerektiğini savunmuşlardır. Bu amaçla bu alanda yŸksek kaliteli araştırma projelerinin başlatılması için muhasebe akademisyenleri arasında SKA'lar konusunda farkındalığın artırılması gerektiğini ileri sŸrmŸřlerdir. Stănescu vd. (2018), muhasebe mesleğinin SKA'lara ulaşılmasındaki rolŸnŸn Ÿnemini vurgulamış, sŸrdŸrŸlebilir kalkınma alanındaki ulusal ve uluslararası mevzuatı incelemiş ve muhasebe meslek mensuplarının SKA'ların uygulanmasındaki etkilerini analiz etmek için uygulamalı bir araştırma yapmıştır. Firmansyah (2019), analitik aė sŸrecinde nitel ve nicel araştırma yŸntemi kullanarak SKA'lara ulaşılmasında muhasebecilerin rolŸne ilişkin genel bir açıklama sunmayı amaçlamıştır. Muhasebecilerin SKA'lara ulaşmadaki rollerini; muhasebe meslek

örgütünün SKA'lar ile ilgili hükümete girdi sağlamak, raporlarda SKA'lar ile ilgili mesajları sunmak ve eğitimci boyutunda ise SKA'lara yönelik eğitimlerin oluşturulması olmak üzere üç boyuta ayırmışlardır. Tabone Saliba (2019), Malta'da muhasebe mesleğinin SKA'ların gerçekleştirilmesine nasıl katkıda bulunduğunu araştırmış ve bu SKA'lara ulaşılmasına daha fazla katkıda bulunmak için meslek tarafından uygulanabilecek girişimlere ilişkin tavsiyelerde bulunmuştur. Bebbington ve Unerman (2020) çalışmalarında SKA'ları ele alan muhasebe ile ilgili çalışmaların görece yokluğuna dair bulmacayı keşfetmeye çalışmışlar, bu alanda yayınlanmış makaleleri tanıtarak SKA'ların ilerletilmesini desteklemek için muhasebenin dahil olabileceği çerçeveler, yaklaşımlar ve koşullar konusunda önerilerde bulunmuşlardır. Saraswati vd. (2021), çalışmalarında Endonezya'daki palm yağı şirketlerinde SKA'ların gerçekleştirilmesinde muhasebecilerin rolünü analiz etmişlerdir. Carnegie vd. (2021, 2024) çalışmalarında, SKA'lara ulaşılmasını kolaylaştırmak ve böylece daha iyi bir dünya şekillendirmek için muhasebenin "kamu yararına" hizmet etme misyonuna uygun olarak çok boyutlu teknik, sosyal ve ahlaki bir uygulama olarak yeniden tanımlanmasını vurgulamışlardır. Muhasebeyi; kuruluşların, insanların ve doğanın gelişmesini sağlamak için kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve paydaşlara hesap verebilirlik ile ilgili teknik, sosyal ve ahlaki bir uygulama olarak tanımlamışlardır. Bu bağlamda muhasebe meslek mensupları, muhasebenin, insan davranışı, kurumsal kültürün şekillendirilmesi, sosyal işleyiş, kurumsal sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma üzerindeki etkilerini göz önünde bulundurmaları ve potansiyellerinin farkında olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Agbata vd. (2022), Nijerya'da sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında muhasebenin oynadığı çeşitli rolleri incelemiştir. Tursun (2022), çalışmasında, SKA'lara ulaşılmasında, muhasebenin rolünü, muhasebe tarafından karşılanabilecek SKA'ları ve sürdürülebilir kalkınmada muhasebe tarafından kullanılan mekanizmaları bütünsel bir bakış açısı ile değerlendirmiştir. Petricică (2023) çalışmasında, muhasebe profesyonellerinin sürdürülebilir kalkınmaya yaptıkları katkı ve bu yöndeki çabalarına ilişkin mevcut bağlamı özetlemiştir. Iliemena vd. (2023), muhasebecilerin SKA'ların gerçekleştirilmesinde ne ölçüde rol oynadıklarını değerlendirmişlerdir. Boztepe (2023), çalışmasında adli muhasebenin, SKA'lara doğrudan katkıda bulunarak finansal tutarsızlıkları ortaya çıkardığını, yasa dışı finansal akışları belirlediğini, hesap verebilirlik kültürünü ve etik iş uygulamalarını teşvik ettiğini vurgulamıştır. Christ vd. (2024), sürdürülebilir yönetim muhasebesinin, sürdürülebilir olmayan faaliyetlerin azaltılmasına katkı sağlamak ve sürdürülebilirliğe yönelik dönüşümleri desteklemek olmak üzere sürdürülebilir kalkınmadaki iki rolünü değerlendirmişlerdir. Sürdürülebilir yönetim muhasebesinin ikinci rolüne yeterince vurgu yapılmadığını tespit ettikleri çalışmalarında uygulama ve gelecekteki gelişmeler için rehber olarak bir dizi destekleyici araç sunmuşlardır.

Şirketlerin sürdürülebilirlik performanslarının ve açıklamalarının giderek daha fazla değer kazanması karşısında, muhasebe mesleğinin bu alanda neler yapabileceği incelenmesi ve araştırılması gereken kritik bir konu haline gelmiştir. Ancak, mevcut literatürde bu alana yönelik çalışmaların sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Bu çerçevede, hem profesyonel muhasebecilerin hem de akademisyenlerin konuya dair farkındalığının artırılması, SKA'ların sunduğu fırsatların ortaya konması büyük önem arz etmektedir.

3. SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI (SKA) VE İŞLETMELER

2000 yılında başlatılan BKH'nin yerini alan SKA'lar, Ocak 2016 yılında yürürlüğe girmiştir. SKA'lar, tüm insanlığın barış ve refah içerisinde yaşaması, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve gezegenin korunması için 2030 yılında tamamlanması öngörülen bir yol haritasıdır. SKA'lar, 17 küresel amaç ve bu amaçlara ulaşmak için 169 hedeften oluşan bir eylem çağrısı niteliği taşımaktadır. Bu amaçlar, Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1: Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Kaynak: <http://www.surdurulebilirlik.gov.tr>; <https://turkiye.un.org/tr>

Bu 17 amaç, insanların karşı karşıya kaldıkları ekonomik, sosyal ve çevresel sorunların çözümünü hedeflemektedir. SKA'lar, dijitalleşme, ekoloji, kapsayıcılık, yoksulluğun azaltılması ve en geniş anlamda sürdürülebilirlik alanlarında sosyal değişim ortaya koymaktadır. Sürdürülebilirlik, kaynak değişiminin ciddiyetinin dikkate alındığı, değişmemiş, doğal, sürdürülebilir bir dünyada yaşama olasılığını devreye sokmaktadır ve mevcut stokları tüketmeden ve çevreye onarılamaz zararlar vermeden doğal kaynakların kullanılması anlamına gelmektedir. Finansal performansın; finansal, doğal ve insan olmak üzere çeşitli kaynaklara veya sermayelere bağlı olduğu dikkate alındığında sermayeler, örgütün faaliyetleri ve çıktıları yoluyla artan, azalan veya dönüşen değer stoklarıdır. Bu bağlamda, SKA'lar her ne kadar hükümetler için belirlenmiş hedefler olsalar da işletmelerin, faaliyetlerinin geniş ve uzun vadeli sonuçlarını dikkate alarak SKA'larda belirtilen hedeflerin gerçekleşmesine katkı sağlayabilecekleri oldukça fazla alan bulunmaktadır (IFAC, 2015: 4; Petricică, 2023: 753).

Tüketiciler, işletmelerden, özellikle çevre üzerinde daha az etkisi olan ve küresel iş yasalarına ve uygulamalarına uygun ürün ve hizmetler talep ederek, sosyal ve çevresel hususlar gibi geniş bir yelpazedeki sürdürülebilirlik konularında daha fazla sorumluluk sahibi olmalarını beklemektedir. Günümüzde işletmeler için 'Daha az kötü' olmak artık yeterli değildir ve bu durum, kurumsal sosyal sorumluluğun ötesine geçmektedir. Bu da işletmelerin, sorumluluklarına ilişkin artan beklentiler bağlamında yönetilmelerini gerektirmektedir. Dirençli iş modelleri oluşturabilmek için bazı işletmeler; ürünlerinde, teknolojilerinde, süreçlerinde ve iş modellerinde bir dönüşüm başlatmışlardır. Bu bağlamda işletmeler artık, ekonomik faaliyetlerinin (satın alınan varlıklar, yapılan yatırımlar ve üretilen atık ve kirlilik) doğal kaynaklar ve insan kaynakları üzerindeki etkisini göz önünde bulundurmakta ve bu kaynakların üretkenlik kapasitesinde yaratabilecekleri onarılamaz hasarları önleyecek şekilde önlemler almaktadırlar (IFAC, 2015).

Sürdürülebilir kalkınma için 2030 gündeminde, sürdürülebilirliğin üç boyutu olan çevresel, sosyal ve ekonomik boyutların dengede tutulması ve özenle izlenmesi önerilmektedir. Her ne kadar bazı kuruluşların sürdürülebilirlik konusunda raporlama yapmaları gerekmeseyse de, paydaşların büyük çoğunluğu bu bilgileri talep etmekte ve gelecekteki yatırım kararları için kritik olduğunu düşünmektedir (Petricică, 2023: 758). İşletmelerin performansının değerlendirilmesinde artık sadece finansal performansları değil, sürdürülebilirlik performansları da oldukça önem arz etmektedir. Dünya genelinde işletmeler, sürdürülebilirlik performanslarını, çoğunlukla gönüllülük esasına göre sürdürülebilirlik raporları, kurumsal sosyal sorumluluk raporları, entegre raporlar gibi kurumsal raporlar vasıtasıyla paydaşlarına sunmaktadırlar. Sürdürülebilir kalkınma amacıyla atılan somut

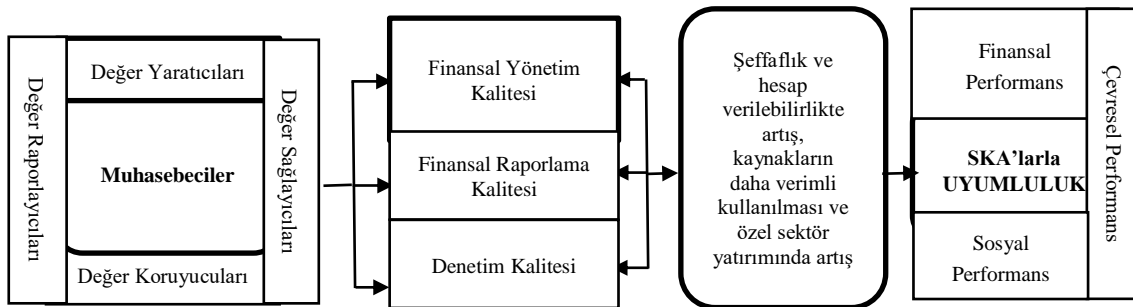
adımlar, kurumsal sürdürülebilirlik raporlamasının küresel çapta hızla yaygınlaşmasını ve önem kazanmasını sağlamıştır. Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere birçok ülkede sürdürülebilirlik raporlaması konusunda düzenlemeler yapılmaktadır. Sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanması yasal olarak zorunlu değilken, yapılan son düzenlemelerle birlikte bazı şirketler için düzenlenmesi zorunlu hale gelmiştir. Avrupa Birliğinde 2023 yılında yürürlüğe giren Sürdürülebilirlik Raporlama yönergesi ile 2024 yılından itibaren bu raporların düzenlenmesini bazı şirketler için zorunlu hale getirmiştir. Ülkemizde de 29 Aralık 2023 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Kurul Kararı ile eşik değerleri sağlayan işletmelerin 1 Ocak 2024'ten itibaren Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına uygun raporlama yapmaları yükümlülüğü getirilmiştir. Kamu Gözetim Kurumunun (KGK) Aralık 2023'te yayımladığı ve 2024 yılında uygulamaya giren uluslararası sürdürülebilirlik raporlama standartları; S1 (Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler) ve S2 (İklimle İlgili Açıklamalar) ile sürdürülebilirlik raporlaması, kademeli olarak denetim kapsamında olan firmalarda zorunlu olarak uygulanmaya başlayacaktır. Sürdürülebilirlik raporların hazırlanması, özel yetkinlik gerektirdiğinden, işletmelerin muhasebe-finance departmanlarıyla iş birliği yapılmasını, ayrıca tüm düzenlemelere uyum sağlanmasını zorunlu kılmaktadır (Akdoğan, 2024; www.kgk.gov.tr).

4. MUHASEBE MESLEĞİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Muhasebe mesleği, sağlam ve sürdürülebilir kuruluşların, finansal piyasaların ve ekonomilerin inşasında temel bir rol oynamakta olup, tüm ekonomileri ve toplumları ilgilendiren konulara ilişkin ortak bir bakış açısı sunma noktasında stratejik bir konuma sahiptir. Mesleğin dolandırıcılık ve yolsuzluk, zayıf yönetim, zayıf muhasebe ve denetim uygulamaları gibi sürdürülebilir büyümenin önündeki engelleri azaltabilme kapasitesi, yerli ve yabancı yatırımlar da dahil olmak üzere ekonomik kalkınmanın itici güçlerini doğrudan etkilediği için önemlidir (IFAC, 2016).

Sürdürülebilir kalkınma ideolojisi ile birlikte muhasebeciler kuruluşlarında (Stănescu vd., 2018; Agbata, 2022: 100):

- Sürdürülebilir değer üretimi için rota oluşturan stratejilerin, politikaların, planların ve yönetim ölçütlerinin tasarlanması ve uygulanmasında *değer yaratıcıları* olarak,
- Sürdürülebilir değer yaratmaya yönelik kararların alınmasına, stratejilerin uygulanmasına, destekleyici süreçlerin planlanmasına, izlenmesine ve iyileştirilmesine bilgilendirmeler yoluyla destek vererek *değer sağlayıcılar* olarak,
- Sürdürülebilir değer yaratma stratejisinin, stratejik, operasyonel ve finansal risklere karşı korunmasını, mevzuat, standart ve iyi uygulamalarla uyumlu olmasını sağlayarak *değer koruyucuları* olarak,
- Sürdürülebilirlik değerlerinin paydaşlara iletilmesinde ve sunulmasında şeffaflık sağlayarak *değer raporlayıcıları* olarak roller üstlenmelidir (Şekil 2).

Şekil 2: Sürdürülebilirlik Bağlamında Muhasebecilerin Rollerini

Kaynak: Petricică, 2023:759 & Stănescu vd. 2018'den geliştirilmiştir.

Muhasebecilerin; sürdürülebilir değer yaratıcıları, sağlayıcıları, koruyucuları ve raporlayıcıları olarak yerine getireceği roller, kuruluşlarının hem kurumsal sürdürülebilirlik performanslarına hem de SKA'larla uyumluluklarına yardımcı olacaktır (Geanina vd., 2018; Sytnik vd., 2021). Sürdürülebilirlik konularının ölçüm ve raporlanmasına ilişkin standardizasyonu sağlamak adına sürdürülebilirlik ve iklimle ilgili açıklamalar

standardı da sürdürülebilirlik ve iklimle ilgili açıklamaların finansal açıklamalarla uyumlu bir biçimde yapılmasını gerekli kılmakta ve bu bağlamda da muhasebe meslek mensuplarına önemli görevler düşmektedir (www.kgk.gov.tr).

4.1. SKA'lar Doğrultusunda Muhasebecilerin Pozisyonlarına ve Etki Alanlarına Göre Sorumlulukları

Meslek mensupları kuruluşlarda yönetim pozisyonlarında, operasyonel pozisyonlarda ve iletişim pozisyonlarında çeşitli roller üstlenmektedirler. Tüm bu rollerde, kuruluşlarının zaman içinde değer yaratma ve koruma yeteneğini etkileyen faaliyetlere ve kararlara katılmaktadırlar (Geanina vd., 2018; Sytnik vd., 2021). Sürdürülebilir kalkınma kriterlerinin karar alma süreçlerinin (stratejik, taktik ve operasyonel) ve iş faaliyetlerinin (yönetim, planlama, bütçeleme ve değerlendirme) her aşamasına dahil edilmesi ve paydaşlarla etkin iletişim, muhasebecilerin etkili olabileceği önemli alanlardır (Makarenko ve Plastun, 2017).

Muhasebecilerin, sürdürülebilirlik konularını kurumsal strateji, finans, operasyonlar ve iletişim ile bütünleştirebilmek açısından kuruluşlarını nasıl etkileyebilecekleri, buldukları pozisyona, organizasyona ve kültürel bağlama göre değişecektir (IFAC, 2015: 17,18; Busco vd., 2017; Stănescu vd., 2018). Muhasebecilerin konularına ve etki alanlarına bağlı olarak SKA'lar doğrultusunda nasıl faaliyet gösterebilecekleri, kuruluşlarının kurumsal sürdürülebilirlik performanslarını ve dayanıklılıklarını nasıl artırabilecekleri sırayla alt başlıklarda ele alınmaktadır (IFAC, 2015: 17-33; Busco vd., 2017; Stănescu vd., 2018; Christ vs., 2024; Castaldo vd., 2024):

4.1.1. Liderlik Pozisyonu: Bu pozisyonda yer alan muhasebeciler;

-Sürdürülebilirlik konularını, kurumun hedefleri, stratejisi ve iş modeliyle ilişkilendirerek, sürdürülebilir değer yaratmayı benimseyen bir vizyon ve destekleyici kurum kültürü oluşturarak,

-Sürdürülebilirlik eylemlerini ve projelerini; gelir yaratma, maliyet kontrolü, risk yönetimi ve inovasyon gibi gerekçelerle ve finansal etkiye yönelik bilgilerle destekleyip yaratılan değerle ilişkisini göstererek,

-Sürdürülebilirlik konularını, kuruluşun performansını izlemek ve yönetmek için kullanılan stratejik ve operasyonel metriklere (ölçümlere) dahil ederek,

-Sürdürülebilirlik risk ve fırsatlarını benimsemek için rekabetçi stratejileri göz önünde bulundurarak,

-Yasal gereklilikleri, emisyonların çevresel etkisini belirleyerek ve bunların kuruluşu olumlu veya olumsuz olarak nasıl etkileyebileceğini değerlendirerek, kuruluşlarının kurumsal sürdürülebilirlik performanslarını ve dayanıklılıklarını artırabilirler ve SKA'ların gerçekleşmesine katkıda bulunabilirler.

4.1.2. Yönetim, Operasyon ve Muhasebe: Bu pozisyonlarda çalışan muhasebeciler;

-Karar almayı desteklemek için çevresel ve sosyal etkiye yönelik bilgilerin ölçülmesi, sayısallaştırılması ve muhasebeleştirilmesi ile ilgili uygun yaklaşımlar geliştirerek,

-Dış etkileri içselleştirmek, uygun maliyetleri ve faydaları karar alma süreçlerine dahil etmek için çevre yönetim muhasebesi, yaşam döngüsü değerlendirmesi, malzeme akış maliyet muhasebesi gibi araç ve teknikleri kullanarak,

-Sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu ürün ve hizmetlerin tasarımını ve geliştirilmesini destekleyerek,

-Atıkları azaltmak ve enerji verimliliğini artırmak için enerji verimli ekipmanlara ve geri dönüşüm tesislerine yatırım yaparak, kuruluşlarının kurumsal sürdürülebilirlik performanslarına ve SKA'ların gerçekleşmesine katkılarını artırabilirler.

4.1.3. İletişim, Raporlama ve Açıklama: Bu pozisyonlarda çalışan muhasebeciler;

-Rapor içeriğini; zaman (kısa, orta, uzun vade), hedef kitle, coğrafya (küresel, bölgesel, yerel) gibi çeşitli perspektiflerden paydaşların ihtiyaçlarıyla ilişkilendirerek,

- İlgili finansal ve finansal olmayan bilgilerin açıklanmasına ve performans kıyaslaması yapılabilmesine uygun raporlama çerçeveleri kullanarak,

-Finansal olmayan verilere (finansal veriler ve açıklamalarda olduğu gibi) uygun denetim ve kontrolleri uygulayarak,

-Ulusal menkul kıymet düzenlemeleri ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri uyarınca özel sürdürülebilirlik açıklama gerekliliklerini belirleyerek,

- Çevresel verileri, çevre politikalarını, sürdürülebilirlik hedeflerini ve çevresel etkileri azaltmak için alınan önlemleri açıklayarak,

-Ürünlerin çevre üzerindeki kritik etkisini ve şirketin mali karına veya zararına etkisini ölçerek, kuruluşlarının kurumsal sürdürülebilirlik performanslarına ve SKA'ların gerçekleşmesine katkılarını artırabilirler.

Muhasebecilerin buldukları pozisyonlara göre kurumların sürdürülebilirlik performanslarına ve SKA'ların gerçekleşmesine yapabilecekleri katkılar oldukça fazladır.

4.2. Muhasebecilerin Gerçekleşmesine Katkı Sağlayabilecekleri SKA'lar

IFAC'a (2016) göre 17 SKA'dan 8'inin muhasebeyle doğrudan ilişkisi vardır ve muhasebecilerin bu amaçların gerçekleşmesi üzerinde etkisi olabilir. Bu bağlamda muhasebe meslek örgütleri, meslek mensuplarında SKA'lar doğrultusunda farkındalığın oluşturulmasında, gerekli yönlendirmelerin yapılmasında etkin rol oynamalıdır. Aşağıda muhasebe meslek örgütlerinin ve muhasebecilerin çalıştıkları kuruluşlarda gerçekleşmesi için katkı yapabileceği amaçlar ve nasıl katkı yapabilecekleri kısaca açıklanacaktır (IFAC, 2016: 10-26; Makarenko & Plastun, 2017: 6-8; Sytnik vd., 2021; Tursun, 2022):

Amaç 4-Nitelikli Eğitim: Muhasebeciler ve meslek örgütleri;

-Meslek adaylarının becerilerini geliştirmek için girişimde bulunarak, toplumda finansal okuryazarlığı artırmak için yenilikçi yollar belirleyerek bu amacın gerçekleşmesine katkıda bulunabilirler.

Finansal okuryazarlığın geliştirilmesi, finansal hizmetlere erişimin genişletilmesi için kilit öneme sahiptir ve birçok amaç için (Amaç 1, 2, 5, 8 ve 9) gerekli bir faktördür.

Amaç 5-Cinsiyet Eşitliği: Bu amaç doğrultusunda muhasebe meslek örgütleri;

-Başta kadınlar olmak üzere tüm yetenekleri ve becerileri kucaklamalı ve değerlendirmelilerdir.

-Muhasebe-finans sektöründe yönetsel rollerde yer alan kadınların sayısını arttırmaya yönelik girişimleri desteklemeli ve geleceğin kadın muhasebecilerine hitap eden çalışma ortamlarını ve geleneksel olmayan kariyer yollarını savunmalıdır.

Amaç 8-İnsana Yakınsır İş ve Ekonomik Büyüme: Bu amaç doğrultusunda muhasebe meslek örgütleri;

-Muhasebecilerde SKA'lar ve bunların yarattığı fırsatlar konusunda farkındalığı arttırmaya çalışmalıdır.

-Sınır ötesi yatırımları, işlemleri ve ortak küresel uygulamaları kolaylaştırmak için finansal raporlama, denetim ve etik konularında küresel olarak kabul edilmiş standartların geliştirilmesini ve benimsenmesini desteklemelilerdir.

Uluslararası standartların uygulanması, finansal bilgilerin, sermaye akışlarının ve yatırımların ve sınır ötesi ticaretin güvenilirliğini artırır ve sonuçta gelişmekte olan ekonomilerin küresel ekonomiye katılımlarını artırmalarına yardımcı olur. Şeffaflık ile birleştğinde bu aynı zamanda halkın bilgiye erişiminin sağlanmasına da yardımcı olur ve Amaç 16'ya da katkıda bulunur.

Amaç 9-Sanayi, Yenilikçilik, Altyapı: Bu amaç doğrultusunda muhasebeciler ve meslek örgütleri;

- Karar alma süreçlerini uzun vadeli değer yaratımı lehine dengelemek için mesleğin sürdürülebilirlik raporlaması ve entegre raporlamaya katkısını sağlamalıdır.

- Yeni teknoloji ve altyapı yatırım fırsatlarını belirleyip değerlendirerek kuruluşların sürdürülebilirliğe katkılarını artırmalıdır.

Amaç 12-Sorumlu Üretim ve Tüketim: Bu amaç doğrultusunda muhasebeciler;

-Kurumsal hedeflerin ve faaliyetlerin SKA'lara katkıda bulunmasını sağlamalıdır.

-İş risklerine ve fırsatlarına ve bunların zaman içinde değer yaratma kabiliyetlerine odaklanmalıdır.

-Kaynak verimliliğini ve dağılımını iyileştiren ve dayanıklı bir iş modeli oluşturulmasına katkıda bulunan stratejik ve operasyonel kararlar almalıdır.

-Sürdürülebilirlik bilgilerini yönetim ve raporlama süreçlerine entegre ederek şirketlerin, özellikle de büyük ve çokuluslu şirketlerin, sürdürülebilir iş uygulamalarını benimsemelerine yardımcı olmalıdır.

Sürdürülebilirliği iş dünyasına ve kurumsal yönetişime entegre etmek, SKA'ların sunduğu önemli iş fırsatlarını yakalamak ve riskleri azaltmak için oldukça önemlidir. Şirketlerin SKA'ları iş fırsatları olarak değerlendirebilmeleri için, sürdürülebilirlik amaçlarını, kuruluşlarının dokusunun -finansal, stratejik ve operasyonel hedeflerinin- bir parçası olarak görmeleri gerekir. Muhasebecilerin, iş süreçlerini optimize etme ve israfı önleme konusundaki geleneksel rollerini geliştirmeleri ve kârlı olan ve SKA'lara doğrudan veya dolaylı olarak katkıda bulunan ürünlerin, hizmetlerin ve süreçlerin geliştirilmesini desteklemeleri ve sektörlerindeki yenilikleri ve yeni teknolojileri takip etmeleri gerekmektedir.

Amaç 13- İklim Eylemi: Bu amaç doğrultusunda meslek örgütleri ve muhasebeciler;

- Verimlilik kazanımlarını ve yeni teknolojiye yatırımı teşvik etmek için bir politika aracı olarak karbon fiyatlandırması gibi piyasaya dayalı politika girişimlerini desteklemeliler.

- İklimle ilgili açıklamaların ve raporlamanın tutarlılığını, erişilebilirliğini ve kullanılabilirliğini teşvik etmelidir.

Muhasebe mesleği, hükümetlerin, sermaye piyasalarının ve kuruluşların, Paris Anlaşması doğrultusunda iklim değişikliğini azaltma ve uyum planlarını, uygulamalarını desteklemek için çok şey yapabilir bir pozisyondadır. Muhasebecilerin objektif performans verileri, önemli iklim değişikliği konularını içermeli ve emisyon yönetimi ve azaltımı için uygun hedeflerin ve amaçların belirlenmesine ve izlenmesine yardımcı olmalıdır. Entegre ve sürdürülebilirlik raporu gibi gelişmiş raporlama biçimlerini kullanarak, tüm paydaşlara bir kuruluşun iklim değişikliği performansı hakkında bilgi sunmalıdır.

Amaç 16-Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar: Bu amaç doğrultusunda muhasebeciler;

-Şeffaflığı artırırken dolandırıcılık, yolsuzluk ve kara para aklamayı engelleyen yönetim düzenlemelerinin ve kontrollerinin uygulanmasına ve izlenmesine katkıda bulunmalıdır.

-SKA'ların ve hedeflerinin uygulanmasına yönelik ulusal çabaların izlenmesinde ve raporlanmasında dış denetimin önemini teşvik etmelidir.

Dolandırıcılık ve yolsuzluk, rekabeti kısıtladığı, kaynakları ihtiyacı olanlardan uzaklaştırdığı, kamu yatırımlarını azalttığı ve yabancı yatırımları kaçırdığı için SKA'lara ulaşılması açısından bir engel oluşturmaktadır. Mesleğin zayıf yönetim, dolandırıcılık ve yolsuzluk, zayıf mali yönetimi ve yetersiz muhasebe ve denetim uygulamaları gibi sürdürülebilir büyümenin önündeki kısıtları ele alma kapasitesi, yerli ve yabancı yatırımlar da dahil olmak üzere ekonomik kalkınmanın itici güçlerini doğrudan etkilediği için önemlidir.

Amaç 17- Amaçlar için Ortaklıklar: Muhasebeciler, mesleğin hangi alanlara katkıda bulunabileceğini, özellikle de bakış açısına ve etkisine nerede değer verileceği ve hangi ortaklıkların ve işbirliklerin mesleğin katkılarını artıracağı hususlarını toplu olarak değerlendirerek, bu amacın gerçekleştirilmesine katkıda bulunmalıdır.

5. SONUÇ

Sürdürülebilir kalkınma ülkeler, toplumlar için küresel bir öncelik haline gelmiştir. Sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesinde işletmelere önemli görevler düşmektedir. SKA'lar, iş dünyasına çözümlerin geliştirilmesi için rehber olmakta ve iş hedefleri, girişimler ve performans yoluyla yaratılan değeri şekillendirmek, yönlendirmek, ölçmek ve raporlamak için kapsayıcı bir çerçeve önermektedir. Bu amaçların ve hedeflerin ölçülmesi ve raporlanması, kuruluşların SKA'lara katkıda bulunmalarını sağlarken, gelecekteki iş fırsatlarının artması, paydaş katılımının güçlendirilmesi, şirketlerin gelirlerinde ve performanslarında artış, tedarik zinciri esnekliğinde artış, yatırımcıların artan ilgisi gibi bir dizi faydadan yararlanmalarını da sağlamaktadır. Dünya genelinde birçok kuruluş, iş modellerinin temel itici gücü olarak sürdürülebilir stratejiler belirleyerek ve uygulayarak bu yolculuğa başlamıştır. Ancak işletmelerin faaliyet gösterdikleri her alanda sürdürülebilir kalkınmaya tam anlamıyla katkı sağlayabilmeleri için kat etmeleri gereken uzun bir yol vardır. Yapılan çalışmalar ve SKA'lar incelendiğinde, muhasebecilerin üstlendikleri görevler doğrultusunda bu amaçların gerçekleştirilmesine katkı sağlayabilecekleri birçok alanın bulunduğu görülmektedir.

Muhasebe mesleği, topluma daha iyi hizmet verebilecek ve zaman içinde gelişebilecek sorumlu kuruluşların ve piyasaların yaygınlaştırılmasında önemli bir role sahiptir.¹⁷ SKA amacının 8'i doğrudan muhasebecilerin çalışmaları ile desteklenebilir niteliktedir. Eğitim kalitesi, toplumsal cinsiyet eşitliği, ekonomik büyüme, eşitsizliğin azaltılması, güvenlik, iklim değişikliği, adalet ve güçlü kurumlar gibi birçok önemli SKA'nın muhasebeciler tarafından yürütülen farklı roller ve görevler ile gerçekleştirilmesi desteklenebilir.

Muhasebeciler ve meslek örgütleri, mesleki eğitimi geliştirerek, yaygınlaştırarak ve iyileştirerek muhasebecilerin sahip olması gereken bilgi, beceri ve yeterliliklere yönelik küresel talebi karşılamak için çaba göstermeli ve böylece SKA'ların (Amaç 4) gerçekleştirilmesine, olumlu sonuçların elde edilmesine katkıda bulunmalıdırlar. Cinsiyet açısından eşitlik için, uygun çalışma koşullarını yaratmak adına gerekli koşulların oluşturulmasını desteklemelilerdir. Muhasebeciler, finansal açıdan dirençli ekonomik kuruluşlar oluşturabilmek için (Amaç 8) karar verme süreçlerini mesleki becerileri ve yetkinlikleri ile desteklemelilerdir. Muhasebe raporlarında sunulan finansal ve finansal olmayan bilgiler, güçlü ve güvenilir ekonomik kuruluşların oluşturulmasına yardımcı olur. Altyapıdaki dönüşümsel değişiklikler (Amaç 9), özel işletmelerin büyük ölçekli katılımını ve ortaklıkların kurulmasını gerektirir ki bunda muhasebe fonksiyonu tarafından üretilen finansal raporların, sürdürülebilirlik raporlarının ve entegre raporların rolü büyüktür. Muhasebeciler, karar analizi, durum tespiti, iş danışmanlığı, yolsuzlukla mücadele, kara para aklama, yatırımların gerekçelendirilmesi ve desteklenmesi ve iş risklerinin/fırsatlarının belirlenmesi ve yönetilmesi alanlarında hizmet sunmaktadırlar. Çevresel risklerin değerlendirilmesi, şirketlerin riskleri azaltmak için önleyici tedbirler almasını sağlayacak ve çevrenin korunmasına yardımcı olacaktır. Muhasebe fonksiyonu; ürün maliyetlerinin hesaplanması, finansal ve finansal olmayan raporların oluşturulması, verilerin yorumlanması, analizi ve yönetimi görevleri ile SKA12'nin gerçekleştirilmesine yardımcı olabilir. Hazırladığı raporlar ile bilgilere olanı güveni artırır ve şeffaflığı sağlarlar. SKA 12, kurumsal raporlama için yeni gereklilikler ve kurumsal hedeflerin ve faaliyetlerin sorumlu tüketim ve üretime nasıl katkıda bulunduğunu göstermesi gereken yeni bir şeffaflık düzeyi belirlemektedir. Kurumların SKA'lar açısından performanslarını göstermek için sürdürülebilirlik raporları ve entegre raporlar etkili mekanizmalardır. Muhasebeciler, üretime ilişkin objektif veriler ile çevresel etkinin kontrol edilmesine, profesyonel iletişim ve raporlama becerileri ile de paydaşlara sunulacak çevresel raporlama biçimlerinin geliştirilmesine yardımcı olurlar. Böylece muhasebeciler, iklim değişikliği ve sonuçlarına (SKA 13) kurumlarının davranışını yansıtmada ve yöneltmede önemli bir rol oynarlar. Muhasebenin zayıf yönetim, dolandırıcılık ve yolsuzluğun yanı sıra yetersiz muhasebe ve denetim uygulamaları gibi SKA'lar için engellerin üstesinden gelme kabiliyeti, yatırımları çekme ve ekonomik kalkınmayı doğrudan etkilediği için önemlidir (SKA 16). Muhasebeciler planların uygulanmasını takip ve analiz ederek, şeffaf raporlama ile belirli sonuçlara ve projelere odaklanan ortaklıklar oluşturulmasını destekleyerek SKA 17'nin gerçekleşmesine yardımcı olabilirler.

Sonuç olarak, muhasebe mesleği SKA'ların gerçekleştirilmesinde, gerek SKA'lara yönelik performans raporlayarak, gerekte pozisyonlarına göre kurum içinde SKA bilinci ile faaliyetleri organize ederek önemli rol

oyunabilir ve oynamalıdır. Bu çalışma muhasebe mesleğinin halihazırda neler yaptığının ve çabalarının hangi noktalarda artırılabilceğinin ve SKA'larla daha bağlantılı hale getirilebileceğinin bir resmini çizmektedir. Bu vizyonu gerçekleştirmek için muhasebeciler, nasıl fark yaratabilecekleri konusunda daha fazla farkındalığa sahip olmalı, SKA'lar nedeniyle ortaya çıkan sorumluluklarını gözden geçirerek değerlendirmeli ve bunu kuruluşları için bir fırsata çevirmelidirler. Muhasebe meslek örgütleri, güçlü ve çeşitlilik içeren bir mesleği temel alarak, yeterli becerilere ve farkındalığa sahip muhasebeciler yetiştirmeyi destekleyerek, sürdürülebilir ve dirençli kuruluşlara, sermaye piyasalarına ve ekonomilere katkıda bulunmalıdır. İlerlemelerin ve başarıların tamamen kapsayıcı olduğu ve hiç kimsenin ve hiçbir ülkenin geride kalmadığı bir dünyaya ulaşmayı gerçekten istiyorsak, mesleğin bu yeni gerçekliğe uyacak şekilde nasıl gelişeceği konusunda yaratıcı eylemler başlatılmalıdır.

Etik Kurul Beyanı

Çalışma için etik kurul kararı gerekmemektedir.

Yazar Katkı Oranı Beyanı

Çalışmanın tamamı yazar tarafından yazılmıştır.

Çatışma Beyanı

Çalışmada yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Destek Beyanı

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan destek alınmamıştır.

KAYNAKÇA

- Agbata, A. E., Oranu, C. O. ve Onyeogubalu, O. N. (2022). Role Of Accounting In Sustainable Development In Nigeria. *Annals Of The University Of Craiova For Journalism, Communication And Management*, 8(1), 98-106.
- Akdoğan, M. U. (2024). Sürdürülebilirlik Bilgilerinin Raporlanmasında Kullanılan Raporlama Çerçevesine Toplu Bakış Ve Tek Raporlama Çerçevesine Duyulan İhtiyaç - Güncel Gelişmeler. *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, 24(72), 217-238.
- Bakker, P. (2012). Accountants Will Save the World. Speech at The Prince's Accounting for Sustainability Forum on December 13, 2012. Retrieved from <https://hbr.org/2013/03/accountants-will-save-the-worl>
- Bebbington, J. ve Unerman, J. (2018). Achieving the United Nations Sustainable Development Goals: An Enabling Role For Accounting Research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 31(1), 2-24.
- Bebbington, J. ve Unerman, J. (2020). Advancing Research Into Accounting And The UN Sustainable Development Goals. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 33(7), 1657-1670.
- Boztepe, E. (2023). Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşmada bir araç olarak adli muhasebe. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi*, 58(3), 1875-1894.
- Busco, C., Fiori, G., Frigo, M. L. ve Riccaboni, A. (2017). Sustainable Development Goals: Integrating Sustainability Initiatives With Long-Term Value Creation. *Strategic Finance*, 99(3), 28-37.
- Carnegie, G., Parker, L. ve Tsahuridu, E. (2021). Redefining Accounting For Tomorrow. <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/discussion/redefining-accounting-tomorrow>
- Carnegie, G.D., Gomes, D., Parker, L.D., McBride, K. ve Tsahuridu, E. (2024). How Accounting Can Shape A Better World: Framework, Analysis And Research Agenda. *Meditari Accountancy Research*, 32(5), 1529-1555.
- Castaldo, F., Porretta, P. ve Zanda, S. (2024). Recovering The Dormant Values Of Accounting To Navigate The Challenges Of The 2030 Agenda And Beyond. *Meditari Accountancy Research*, 32(5), 1662-1681.
- Christ, K.L., Dijkstra-Silva, S., Burritt, R.L. ve Schaltegger, S. (2024). Sustainability Management Accounting – Enabling Macro-Level Sustainability Transformation Towards The United Nations Sustainable Development Goals. *Meditari*

- Accountancy Research, 32(3), 923-944.
- Firmansyah, I. (2019). The Role Of Accountants İn Achieving Sustainable Development Goals:Academics Perspective. *Jurnal Ilmiah Akuntansi dan Bisnis*, 14(2), 242-250.
- Geanina, S., Adriana, P. ve Ana-Maria, C. (2018). The Role Of The Accounting Profession In Achieving The Objectives Of Sustainable Development. *Annals - Economy Series*, 3, 117-122.
- Haberal, Z. (2024). Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlar İçin Finansal ve Finansal Olmayan Raporlama. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 16(2), 947-967.
- IFAC. (2011). Competent And Versatile: How Professional Accountants in Business Drive Sustainable Organizational Success. <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/professional-accountants-business-paib/publications/competent-and-versatile-how-professional-accountants-business-drive-sustainable-success>. (Erişim Tarihi, 22 Mart 2024).
- IFAC (2015). Accounting for sustainability From Sustainability to Business Resilience. <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/sustainability/publications/accounting-sustainability-sustainability-business-resilience> (Erişim Tarihi, 22 Mart 2024).
- IFAC (2016). The 2030 Agenda For Sustainable Development: A Snapshot Of The Accountancy Profession’s Contribution. https://www.ifac.org/_flysystem/azure-private/publications/files/The-2030-Agenda-for-Sustainable-Development-A-Snapshot-of-the-Accountancy-Professions-Contribution-2016_0.pdf (Erişim Tarihi, 21 Mart 2024).
- Iliemena, R., Uagbale-Ekatak, R. ve Seiyaibo, C. M. (2023). Role Of Accountants İn Achieving The Sustainable Development Goals (SDGS): Do Accountants Really Matter For Sustainable Development Goals?. *European Journal of Business and Management*, 15(2), 14-25.
- Keleş, D. (2023). Birleşmiş Milletler (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Çerçevesinde Türkiye’de Sürdürülebilirlik Raporlaması: Bist’e Kote Edilmiş Bazı Holding İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma. *İşletme Akademisi Dergisi*, 4(3), 257-270.
- Makarenko, I. ve Plastun, A. (2017). The Role of Accounting in Sustainable Development. *Accounting and Financial Control*, 1(2), 4-12.
- Nechita, E. (2019). Analysis Of The Relationship Between Accounting And Sustainable Development. The Role Of Accounting And Accounting Profession On Sustainable Development. *Audit Financiar*, 17(155), 520-536.
- Orha Hazar, S. (2023). Kurumsal Sürdürülebilirlik Çerçevesinde Entegre Raporlama: Allianz Türkiye Örneği. *İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi*, 11(23), 227-255.
- Öztürk Yöndemli, S. (2023). Türkiye’de Entegre Raporlarda Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’ni Açıklama Kalitesinin Belirlenmesi. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 25(MODAVICA Özel Sayısı), 300-328.
- Petricică, A. E. (2023). The Role Of Accountants And The Accounting Profession İn Achieving The Sustainable Development. *Proceedings of the 17th International Conference on Business Excellence*, 17(1), 752-762.
- Saraswati, E., Erel, R. A. ve Anjani, A. (2021). Roles Of Accountants And Sustainable Development Goals In Indonesian Crude Palm Oil Industry. *Global Business and Management Research: An International Journal*, 13(4), 575-586.
- Searcy, C.(2022). Implementing the Sustainable Development Goals: Six Steps for Small- and Medium-Sized Enterprises- - Guideline. <https://www.cpacanada.ca/-/media/site/operational/rg-research-guidance-and-support/docs/03070-rg-sustainable-development-goals-guideline.pdf?rev=ae1769ba7ecf44f9a6b7eeb537a3903e&hash=456C8DC124490885158C3521B0948F8F>
- Sytnik, O.E., Kulish, N.V., Tunin, S.A., Frolov, A.V. ve Germanova, V.S. (2021). Accounting As A Tool For Achieving Global Sustainable Development Goals. In: A.V. Bogoviz, (Ed.) *The challenge of sustainability in agricultural systems*, 689-696. Springer.
- Tabone Saliba, D. (2019). Achieving Sustainable Development Goals: The Role Of The Accountancy Profession In Malta. *MCAST Journal of Applied Research & Practice*, 3(2), 90-116.
- Tavares, M. C. ve Vale, J. (2024). The Intersection Between Accounting, Sustainability, And AI: A Bibliometric Analysis. In M. G. Tavares, J.Azevedo, R. M Vale ve M. Bastos (Ed.), *Artificial Intelligence Approaches to Sustainable Accounting*, 1-25. IGI Global.
- Tursun, M. (2022). Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Ulaşmada Muhasebenin Artan Önemi. S. Tulum ve T. Yılmaz (Ed.).

Muhasebe ve Finans Alanlarında Seçme Konular 2, 274-286. Efe akademi Yayınları.

Yılmaz, M. ve Onay, M. (2013). Bölgesel Kuruluşların Liderliğinde Binyıl Kalkınma Hedeflerinin Başarısı: İzto, İzka Projeleri. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-16.

<http://www.icaew.com/~media/corporate/files/products/sustainability/tecpln11121a%20exploring%20corporate%20practices%20in%20management%20for%20accounting.ashx> (Erişim Tarihi, 21 Şubat 2024).

www.kgk.gov.tr (Erişim Tarihi, 21 Şubat 2024).

<http://www.surdurulebilirlikalkinma.gov.tr> (Erişim Tarihi, 21 Şubat 2024).

<https://turkiye.un.org/tr/sdgs#:~:text=S%C3%BCrd%C3%BCr%C3%BClebilir%20Kalk%C4%B1nma%20Ama%C3%A7lar%C4%B1%20yoksullu%C4%9Fun%20son,adil%20payla%C5%9F%C4%B1m%C4%B1%20ve%20bar%C4%B1C5%9F%C4%B1%20hedefliyor.> (Erişim Tarihi, 21 Şubat 2024).

EXTENDED ABSTRACT

The interconnected global sustainable development challenges and risks cannot be tackled by a single country, government, business or stakeholder group. With 17 goals, the SDGs call for governments of all countries, businesses and the public to bump up efforts to tackle climate change, poverty, inequality, environmental pollution, and other challenges of our time. Given its share in capital flows, the role of businesses in achieving the SDGs is as critical as that of governments, civil society organizations, and society. Sustainable development ideology has initiated a transformation in the companies' products, production processes, technologies, and business models. By linking business strategies to the SDGs, setting SDG-based targets and solutions, businesses can contribute to achieving these goals through their activities. Considering the accountants' roles and tasks, they should support their organizations in realizing this transformation and becoming resilient by carrying out activities that support this transformation.

Accountants can play an important role in achieving the SDGs by measuring the impact of corporate activities and transparently reporting the results, monitoring the progress and effectiveness of sustainability initiatives, integrating sustainability criteria into decision-making processes, and promoting sustainability practices.

This study examines the role of accountants in achieving the Sustainable Development Goals by assessing their responsibilities, professional functions, skills and competencies in the corporate environment in light of existing literature and the Sustainable Development Goal framework. The study aims to identify the role of the profession in achieving the Sustainable Development Goals and demonstrate the relationship between accountants' skills and sustainability issues. It also aims to raise awareness of sustainability challenges and opportunities among accountants and encourage them to engage in activities and research that support sustainable development.

8 of the 17 SDG targets can be directly supported by the work of accountants. Many important SDGs, such as quality of education, gender equality, economic growth, climate change, justice and strong institutions, can be supported through the different roles and tasks performed by accountants. The accounting function with the tasks of calculating product costs, generating financial and non-financial reporting, interpreting, analyzing, and managing data can assist SDG12. With the reports it prepares, they increase confidence in information and ensure transparency. There are now new requirements and regulations for companies to report on how corporate goals and activities contribute to responsible consumption and production and how they are taking measures to address climate change and protect the environment. Sustainability reports and integrated reports are effective mechanisms to demonstrate how organizations are performing in terms of these issues, and therefore the SDGs. Accountants help to control environmental impact with objective data on production and develop forms of environmental reporting to stakeholders with professional communication and reporting skills. Accountants thus play an important role in responding to climate change and its consequences (SDG 13). Accounting's ability to

overcome barriers to the SDGs, such as weak governance, and fraud, as well as inadequate accounting and auditing practices, is important as it directly affects attracting investment and economic development (SDG 16).

As a result, depending on their position, the accounting profession also has an important role in organizing SDG-conscious activities within the organization. Accountants' role is crucial in the context of achieving SDGs given the fact that they have the ability and authority to produce reporting information that demonstrates that their organizations are consistent and relevant in the application of sustainable development principles.